

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

15 januari 2007

VERSLAG

– van het Rekenhof –

over de verrekeningen bij de aannemingen van wegenwerken

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heer Joris Vandenbroucke**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: Marc van den Abeelen.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Jan Penris, Freddy Van Gaever;

de heren Carl Decaluwe, Jos De Meyer, Frans Peeters, Johan Sauwens;

de heren Flor Koninckx, Bart Martens, Joris Vandenbroucke;

de heer Marc Cordeel, mevrouw Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen.

Plaatsvervangers:

de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heren Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Frans Wymeersch;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, Etienne Schouppe, Jan Verfaillie;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, Robert Voorhamme;

de heren Patrick Lachaert, Hugo Philtjens, Jul Van Aperen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Peumans.

Zie:

37-F (2005-2006)

– Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door het Rekenhof	4
II. Toelichting door de administratie	6
III. Bespreking	8
Bijlagen	11
Bijlage 1: Adviezen bij het opmaken van een voorontwerp.....	13
Bijlage 2: Dienstorder	16
Bijlage 3: Ontwerp doelstelling.....	19
Bijlage 4: Kennisbeheer	21
Bijlage 5: Kostprijs databank	24

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie behandelde op 12 december 2006 het verslag van het Rekenhof over de verrekeningen bij de aannemingen van wegenwerken.

I. TOELICHTING DOOR HET REKENHOF

De heer *Robert Devos*, eerste-auditeur-revisor, legt uit dat het Rekenhof de verrekeningen van de wegenwerken heeft onderzocht voor de buitenafdelingen van de administratie Wegen en Verkeer van het departement Leefmilieu en Infrastructuur. Het uitgangspunt werd gevormd door de kredietvastleggingen die de administratie aanrekende op de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF). Hij wijst erop dat het verslag nog de oude benamingen hanteert omdat het onderzoek plaatsvond voor de hervorming Beter Bestuurlijk Beleid, maar dat de conclusies onverkort gelden voor het agentschap Infrastructuur.

In de reglementering van de overheidsopdrachten wordt onder een verrekening verstaan: een overeenkomst die aannemers en bestuur opmaken als zich een wijziging voordoet tijdens de aanneming. Het financiële belang en de oorzaken van die verrekeningen werden door het Rekenhof in kaart gebracht. Vervolgens werd onderzocht of de voorbereiding van de aanbestedingen met de nodige zorg geschiedde, ervan uitgaande dat het risico op verrekeningen dan kleiner is. Het Rekenhof ging ook na of de buitenafdelingen en de centrale administratie verwijlinteressen trachten te beperken. Tot slot werden de rapportering en de remediërsmaatregelen onder de loep genomen.

De spreker gaat vervolgens eerst in op het financiële belang. In 2003-2004 werd door de buitenafdelingen voor 48,2 miljoen euro aan verrekeningen aangerekend op de begroting van het VIF. Het gedrag van Antwerpen en Oost-Vlaanderen blijkt daarbij sterk afwijkend te zijn van de andere provincies, want ze nemen samen niet minder dan 83,7 percent van de verrekeningen voor hun rekening. De verrekeningen zorgen voor een kostprijsverhoging van gemiddeld 8,5 percent en zelfs 10,5 percent als enkel rekening wordt gehouden met de werken die volledig tijdens de referentieperiode werden uitgevoerd.

De meeste verrekeningen, 67,7 percent, vloeien voort uit wijzigingen en uitbreidingen tijdens de uitvoering. Kleine verrekeningen zijn aanvaardbaar, maar het

Rekenhof heeft opgemerkt dat belangrijke verrekeningen dikwijls het gevolg zijn van de onzorgvuldige voorbereiding van de projecten en de opmaak van de bestekken. Die zou onder meer te wijten zijn aan de toegenomen werkdruk door de complexere procedures, het gebrek aan expertise in bepaalde gespecialiseerde materies en in één geval ook aan de inkorting van de voorbereidingsperiode. De afdelingen delen voorts mee dat ook de opmaak van bestekken door studie bureaus aanleiding kan geven tot belangrijke verrekeningen, aangezien de toegepaste vergoedingsregel – een percentage van de uiteindelijke kostprijs van de werken – die bureaus niet aanmoedigt verrekeningen te vermijden.

Soms nemen de wijzigingen en bijwerken erg grote proporties aan, bijvoorbeeld door de aanpassing van de vermoedelijke hoeveelheid. De vraag rijst wat dan nog overblijft van de wettelijke beginselen van de forfaitaire prijs en de mededinging. Voor investeringen met het karakter van onderhoudswerken kan volgens het Rekenhof gebruik worden gemaakt van stock-aanbesteding. Een dienstorder van de administratie beperkt die procedure echter tot maximaal 620 euro.

Met de richtlijnen voor de opmaak van bestekken heeft het Rekenhof geen probleem. Deze richtlijnen zijn uniform en up-to-date. De richtlijnen voor de voorbereiding van projecten daarentegen zitten verspreid over diverse dienstorders. Een uitgewerkt en gedetailleerd procedurehandboek en een prijzendatabank ontbreken, ook al werd die laatste in 1997 aanbesteed.

De administratieve afhandeling van de verrekeningen vertoont volgens het Rekenhof een aantal knelpunten. De spreker heeft het in dit verband over de goedkeuring door de afdelingshoofden van de eindverrekeningen zonder rekening te houden met de drempels uit de delegatiebesluiten; de suboptimale benutting van de budgettaire ruimte door het ontbreken van vastleggingen in min en het niet gebruik maken van de mogelijkheid om een herziening van de eenheidsprijs te vragen voor kosten voor hoeveelheden die de voorziene hoeveelheden minstens driemaal overtreffen, zelfs niet als in dat laatste geval de aannemer niet langer de laagste inschrijver is. Dat is nadelig voor de schatkist en brengt het principe van de gelijke behandeling van de inschrijvingen in het gedrang.

De afdelingen houden bij de behandeling van verrekening onvoldoende rekening met de ter zake geldende instructies en dienstorders. De principes van de

ramingstaten, de ambtshalve vastgestelde prijzen en de onmiddellijke regeling van het onbetwiste gedeelte worden weinig toegepast. Bij prijsdiscussies leidt dat tot een laattijdige goedkeuring van de verrekening en uiteraard tot belangrijke verwijlintresten. Voor alle buitenafdelingen werd een totaal bedrag van 1,3 miljoen euro aan verwijlintresten betaald voor verrekeningen vastgelegd in 2003-2004. De afdelingen Antwerpen en Oost-Vlaanderen spanden de kroon met respectievelijk 0,81 miljoen euro (61 percent) en 0,41 miljoen euro (31 percent).

Lange doorlooptijden en overeenkomstige belangrijke intrestbedragen vloeien ook voort uit een gebrek aan de nodige vastleggings- en/of ordonnanceringskredieten, de verplichte consultatie van adviesorganen, de jaarlijkse afsluitingsverrichtingen van de boekhouding waardoor de betalingen tijdelijk worden stopgezet, tijdelijk personeelstekort en gebrek aan expertise, naar men het Rekenhof meedeelt.

Op het vlak van de rapportering blijkt de administratie niet te beschikken over efficiënte instrumenten om de verrekeningen op te volgen, noch tijdens, noch na de uitvoering van de werken. Er bestaat nagenoeg geen systematische, georganiseerde rapportering, noch over de verrekeningen, noch over de financiële en administratieve afhandeling van de dossiers. De verantwoordelijke ambtenaren zijn daarom niet in staat tijdig knelpunten te registreren en te verhelpen.

De spreker wijst erop dat al tijdens deze audit door de diverse afdelingen en door de hele administratie maatregelen werden genomen ter beperking van de verrekeningen, maar de meeste waren op het moment dat de audit werd afgesloten nog te recent om verbeteringen te kunnen vaststellen. Bovendien zijn ze vooral gericht op het beheersen en minder op het vermijden van verrekeningen. De heer Devos merkt volledigheidshalve wel op dat naar aanleiding van deze audit een werkgroep werd opgericht om preventieve maatregelen te ontwerpen.

Samenvattend stelt de spreker dat het gebrek aan voorbereiding, voorstudie en opvolging het bedrag aan verrekeningen en verwijlintresten opdrijft. Het is wel zo dat drie van de vijf onderzochte afdelingen erin slagen belangrijke verrekeningen te vermijden. Voorts worden de procedures om gunstiger prijzen te bedingen en verwijlintresten te beperken, niet stelselmatig nageleefd. Bovendien is de beleidsinformatie ontoereikend. Wel nam de administratie recent maatregelen ter beperking en vermindering van verrekeningen.

Vervolgens gaat de heer Devos in op de aanbevelingen van het Rekenhof. Projecten mogen volgens het

Rekenhof pas worden aanbesteed als ze voldoende zijn voorbereid en het bestek zorgvuldig is opgesteld. Bij uitbesteding van de voorbereiding aan een studie-bureau moet het contract een systeem van kwaliteitsborg bevatten ter vermindering van of als remedie voor tekortkomingen in het bestek.

Voorts beveelt het Rekenhof aan om het procédé van ramingstaten en ambtshalve vastgestelde prijzen zo veel mogelijk toe te passen. Bij overschrijding met drievoud moeten de afdelingen de herziening van de eenheidsprijs bedingen, zeker wanneer de aannemer niet langer de laagste inschrijver is. Niet-herziening dient te worden gemotiveerd. De prijzendatabank moet operationeel worden gemaakt. Afdelingen moeten ook over middelen beschikken om bij overschrijding door de aannemer van de prijsverantwoordelijkheidstermijn de verwijlintresten te stuiten.

Ter bestrijding van verwijlintresten beveelt het Rekenhof aan om tijdig vastleggings- en ordonnanceringskredieten ter beschikking te stellen, ook tijdens de eindejaarsperiode. Het Rekenhof heeft inmiddels wel kunnen vaststellen dat de periode waarin geen betalingen gebeuren recent sterk werd ingekort. Het merkt nog wel op dat de dienstorders en instructies over de beperking van verwijlintresten correct moeten worden toegepast.

Met betrekking tot rapportering en beleidsinformatie beveelt het Rekenhof aan om de databanken Delta 2001, Historia en Orafin aan elkaar te koppelen opdat de opvolging van wegenwerken vanaf het begin correct en efficiënt kan verlopen. Beleidsinformatie moet eenvoudig en tijdig beschikbaar zijn door gebruik van aangepaste en gebruiksvriendelijke ondervragings- en rapporteringstools.

Tot slot geeft de spreker nog enkele aanbevelingen ter beheersing van de verrekeningen mee. Afdelingen met een significant afwijkend verrekeningsgedrag dienen doeltreffende remediëringmaatregelen te treffen. Bij problemen bij de uitvoering van aannemingen of bij de administratieve afhandeling van verrekeningen, dient het hogere beleidsniveau onmiddellijk in te grijpen. De al genomen maatregelen in dit verband moeten worden geëvalueerd en zo nodig veralgemeend tot alle afdelingen. De leidend ambtenaar en de afdelingshoofden moeten erop toezien dat tijdig nieuwe personeelsleden worden ingeschakeld met het oog op de overdracht van expertise.

De heer Devos merkt op dat de minister in zijn antwoord van 1 juni 2006 meedeelt dat hij volledig akkoord gaat met de vaststellingen, opmerkingen en aanbevelingen van het Rekenhof en dat de leidend

ambtenaar van het agentschap Infrastructuur al een groot aantal acties ondernomen heeft om aan de aanbevelingen van het hof tegemoet te komen.

II. TOELICHTING DOOR DE ADMINISTRATIE

De heer *Christian Caestecker*, hoofd van het agentschap Infrastructuur, deelt mee dat hij naar aanleiding van deze audit van het Rekenhof in de loop van 2006 een vijftal werkgroepen heeft opgericht. Daaraan heeft hij vijf doelstellingen gekoppeld die rechtstreeks of soms onrechtstreeks verband houden met wat door het Rekenhof werd gezegd. Het gaat om doelstelling 12 (Verbeteren van de kwaliteit van de voorontwerpen), doelstelling 13 (Verbeteren van de kwaliteit van de dienstencontracten), doelstelling 14 (Bepalen van de prestaties van een wegvak), doelstelling 15 (Opleiding van personeelsleden bij de kwaliteitscontrole van de werken) en doelstelling 16 (Opstellen van een actieplan voor het rapport van het Rekenhof). De resultaten van de verschillende werkgroepen, die sommige specifieke deelaspecten van de problematiek behandelen, zullen in nauwe samenwerking met de kennismanager worden opgenomen in de kennisdatabank, waar zij ter beschikking zullen staan van alle betrokkenen.

Eerst gaat de spreker in op de kwaliteit van de voorbereiding van de werken. Hij erkent om te beginnen dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan de kwaliteit. Dat kan door gebruik te maken van de standaardteksten van de afdeling Overheidsopdrachten, met name het standaardbestek 250 versie 2.1, het standaardbestek of de reeds bestaande uniforme bestekken zoals voor groenbestek, netheid, veiligheidscoördinatie en bodemonderzoek. Het bepalen van de juiste hoeveelheden is voor de opmaak van de meetstaat eveneens erg belangrijk en zal daarom voortaan dubbel gecontroleerd worden.

De heer Caestecker deelt mee dat de resultaten van de werkgroep Verbeteren van de kwaliteit van de voorontwerpen, werden opgenomen in een checklist. Hij is thans beschikbaar en wordt voor elk project geraadpleegd. Door het afschaffen van de vroeger bestaande voorstudie werd aan bepaalde instanties geen advies meer gevraagd met onnauwkeurigheden bij de opmaak van het bestek en bij de uitvoering tot gevolg. In de plaats daarvan is er nu dus de checklist. Zie bijlage 1.

Vervolgens gaat de spreker in op de dienstencontracten met studiebureaus. In het kader van doelstelling

13, het verbeteren van de kwaliteit van de dienstencontracten in het algemeen, werden een aantal typecontracten doorgelicht. Inmiddels werden nieuwe opgemaakt voor onder meer het groenonderhoud, de veiligheidscoördinatie en het bodemonderzoek. Andere standaardteksten voor bijvoorbeeld de projectstudies, veegwerken of netheidonderhoud zijn nog in opmaak, zodat alle afdelingen voortaan op dezelfde manier kunnen aanbesteden. Ook de wijze van aanbesteding wordt in functie van de komende wijzigingen aan de Europese wetgeving onderzocht. Een handleiding is reeds opgesteld.

Een aparte werkgroep onderzoekt inmiddels of en hoe een kwaliteitslabel voor bepaalde dienstencontracten kan worden ingevoerd, geïnspireerd door de jarenlange ervaring van Aquafin op dit vlak. De heer Caestecker wijst op de analogie met de erkenning van aannemers. Terloops wijst hij erop dat eraan gewerkt wordt om voortaan geen ereloon meer uit te betalen aan de studiebureaus als de verrekeringen het gevolg zijn van een fout die zij begingen, behalve natuurlijk als het bestuur zelf het bevel gaf tot de meerwerken. Deze restrictieve voorwaarden werden alvast opgenomen in het contract met studiebureau TV3V over het wegwerken van de zwarte punten, merkt de spreker nog op.

Op het vlak van de naleving van regels en procedures, stelt de heer Caestecker dat het gebruik van de ramingstaat slechts een minimale tijdswinst in het proces oplevert. Bovendien kan men dit niet toepassen bij nieuwe overeengekomen prijzen. Hij erkent wel het belang van de toepassing van de ambtshalve vastgestelde prijzen. Het onbetwistbare deel van een vordering moet meteen worden opgenomen in een verrekening en ambtshalve betaald worden.

Wat het probleem van de herziening van de eenheidsprijzen bij overschrijding met drievoud betreft, stelt de administratie dat dit mes aan twee kanten snijdt. Beide partijen kunnen immers om een herziening vragen. Nu al bestaat een maandelijks rapportering van vastgestelde verdubbelingen. De spreker wijst op de vuistregels dat, als de eenheidsprijs voor de bedoelde post van de aannemer belast met de uitvoering lager is dan de gemiddelde eenheidsprijs voor die post van alle inschrijvers, of als de eenheidsprijs wel hoger is dan de gemiddelde eenheidsprijs voor die post van alle inschrijvers, maar het totale financiële belang van de post in kwestie minder bedraagt dan 1 percent van het totale inschrijvingsbedrag, niet wordt overgegaan tot prijsherziening. Het niet onderhandelen over een nieuwe eenheidsprijs moet door de projectingeni-

eur wel steeds worden gemotiveerd, erkent de heer Caestecker. In de toekomst zal er ook op gelet worden dat bij nieuwe hoeveelheden de laagste inschrijver de tweede, de derde of de vierde kan worden.

Stockaanbesteding kan een alternatief zijn voor sommige herhalingsopdrachten. De bedragen zijn beperkt tot 500.000 euro zonder btw.

Voortaan zal de Afdeling Technische Ondersteuning (ATO) de afdeling die de nieuwe prijzen controleert, voor heel belangrijke bedragen ook de facturen van de onderaannemer opvragen. Daardoor is men er trouwens nu al in geslaagd om sommige verrekeningen te vermijden.

De prijzendatabank zal operationeel zijn vanaf het eerste trimester van 2007. De spreker wijst op het reeds bestaande instrument Rapportering Investerings en Onderhoud (RIO), dat rapporten beschikbaar stelt met eenheidsprijzen voor standaardposten uit het standaardbestek 250, gebaseerd op aanbestedingen die met de applicatie Delta 2001 worden opgevolgd. Momenteel bevindt RIO zich nog in een testfase. Er zijn op dit ogenblik een veertigtal standaardrapporten ontwikkeld, waarbij er een zestal zijn over eenheidsprijzen voor standaardposten uit het standaardbestek 250. De ATO heeft meegedeeld dat de definitieve versie van de databank integraal deel zal uitmaken van Delta 2001 en ter beschikking zal gesteld worden in de eerste helft van 2007.

De goedkeuring van de eindverrekening door het afdelingshoofd werd geschrapt in het nieuwe delegatiebesluit. De vastlegging van de verrekeningen in min wordt voortaan wel overgemaakt aan Brussel.

Vanaf nu moet, in het kader van de beheersing en de beperking van de verrekeningen, elke wijziging in een wijzigingsbevel aan de aannemer bevestigd worden. Een standaarddocument is daarvoor opgesteld. De opdrachtnemer is verplicht om de bevelen op te volgen. De aannemer moet binnen de 15 kalenderdagen schriftelijk antwoorden op de vraag om prijsverantwoording. Indien deze termijn wordt overschreden wordt een PV van vaststelling opgesteld. Bij het uitblijven van enige reactie van de aannemer wordt de verrekening ambtshalve opgesteld met, zonodig, ambtshalve vastgestelde prijzen. Juridisch wordt nog bekeken of het vorderen van intresten gestopt kan worden bij niet antwoorden binnen 15 kalenderdagen.

Ter opvolging van de doorlooptijden van verrekeningen, met inbegrip van de PV's en het eraan gegeven

gevolg, wordt de databank Vroem – een lokale databank – verplicht in alle afdelingen. De spreker stelt een schriftelijk voorbeeld van een dergelijke rapportering ter beschikking van de commissie. Dit voorbeeld ligt ter inzage als ingekomen stuk bij de directie Decreetgeving – Decreetgevend Secretariaat.

Het probleem met de verwijlintresten door niet-betaling tussen midden december en midden januari is opgelost. Orafin is nog slechts inactief tussen Kerstmis en Nieuwjaar. De heer Caestecker herhaalt ook zijn eerdere opmerking over de onmiddellijke betaling van het onbetwistbare deel.

Wat de rapportering betreft, verwijst de spreker naar Cognos Upfront, dat rapporten uit RIO ter beschikking stelt op basis van dossiergegevens uit Delta, Historia en Vlimfin. Er zijn op dit ogenblik een veertigtal standaardrapporten ontwikkeld, waarbij er vijf zijn die over verwijlintresten handelen. Met Cognos Impromptu kunnen eigen rapporten worden samengesteld. Er is een gebruikersgroep samengesteld met personeelsleden uit alle afdelingen die deze opleiding volgen.

Inzake het bewaren van de expertise door tijdig nieuw of ander personeel in te zetten, benadrukt de heer Caestecker dat dit probleem zijn agentschap voor een deel overstijgt en hij wijst daarbij naar Bestuurszaken, dat daarvoor de nodige kredieten ter beschikking moet stellen. Hij wijst er nog wel op dat men voor veel functies tijdig anticipeert. Voor de ondersteuning van het kwaliteitstoezicht op de uitvoering van grote projecten is een aanbestedingsprocedure lopend.

Een nieuwe dienstorder over het kennisbeheer, het wijzigingsbevel, de veralgemening van Vroem, het vorderen van onbetwiste gedeelten, RIO en de vuistregels voor en de motivering van drievoudige overschrijdingen, wordt ter beschikking van de commissie gesteld (zie bijlage 2).

Er werd een doelstelling bepaald voor 2007 voor alle afdelingshoofden, projectleiders, werfleiders en toezichters, waarin ook de vijf eerder genoemde doelstellingen werden opgenomen. Het gaat om de opleiding van werfpersoneel over het meten van hoeveelheden, de introductie van het wijzigingsbevel, de drievoudige overschrijding, de relatie met de studie bureaus inzake kwaliteit en snelle afhandeling van verrekeningen, de motivering voor ATO van alle nieuwe overeengekomen prijzen, de aanpassing van de functieprofielen voor werfleiders en toezichters met het oog op asser-

tiviteit, infosessies over kennisbeheer en aandacht voor de kwaliteit van de bestekken.

Inzake de kwaliteit van de bestekken wijst de spreker op de opleidingspakketten 2006-2007 voor toezichters en ingenieurs, die onder meer bestaan in een jaarlijkse kennisdag, infosessies over het standaardbestek 250, nauwe contacten met het onderzoekscentrum voor de wegenbouw, opleidingen over kunstwerken en opmeten, werkmappen voor wegen- en werftoezichters, een gebruikersgroep van opzichters, persoonlijkheidstrainingen over assertiviteit en communicatie, en tot slot opleidingen en studiedagen over bodem, puin en afval, certificering, overheidsopdrachten en nieuwe procedures zoals de bereikbaarheidsadviseur, de veiligheidsscoördinator, streefbeelden, Vlarebo, de bouwmeester en vogelrichtlijngebieden. De heer Caestecker noemt ook nog de implementatie van het beoordelingssysteem en het kwaliteitslabel voor studiebureaus en de opmaak van prestatievoorschriften, de vroegere V-coëfficiënten.

Tot slot vermeldt hij nog dat de directieraad van zijn departement vorige week besliste werk te maken van een ISO 9001-certificaat. Men krijgt dan immers in de loop van het jaar een externe audit waarin wordt nagegaan of de processen zoals de verrekeningen goed worden aangepakt en gevolgd.

III. BESPREKING

De heer *Frans Peeters* heeft vastgesteld dat het Rekenhof heel duidelijk de pijnpunten oplijst en dat de heer Caestecker daarop al heeft geanticipeerd. Onduidelijk blijft wel het cruciale personeelsbeleid, zowel wat capaciteit als kwaliteit betreft. Het lid wil weten of er op dit moment in bepaalde provinciale afdelingen nog steeds sprake is van een onderbezetting. Wordt er tijdig geanticipeerd op het verwachte grote aantal toekomstige vervangingen van ervaren mensen?

De heer *Christian Caestecker* repliceert dat het agentschap al gedurende een jaar een kennisbeheerder heeft. Hij zal, samen met een tweede persoon die er binnenkort bij komt, ervoor zorgen dat alle kennis in een databank terechtkomt. Het gaat uiteraard om bestaande maar verspreide kennis, die thans wordt samengebracht. Anticiperen wat bezetting betreft, gebeurt zo veel mogelijk voor zover de beschikbare budgetten dat toestaan. Hij wijst erop dat men zeker tot enkele maanden geleden erin slaagde om ook veel jonge mensen aan te trekken, al ligt het nu wat moeilijker op de markt.

De heer *Frans Peeters* informeert of de budgetten wel volstaan. De heer *Christian Caestecker* antwoordt dat de administratie zich zo attractief mogelijk probeert te maken, onder meer door zich op de campussen voor te stellen, maar hij bevestigt ook wel het door het lid gesuggereerde tekort aan middelen, maar daarover wordt op een ander niveau beslist.

De opvallende oververtegenwoordiging van Antwerpen en Oost-Vlaanderen in de verrekeningen en de verwijlintresten verontrust de heer *Joris Vandenbroucke*. Hij vermoedt dat het voornamelijk over Oost-Vlaanderen gaat, want in Antwerpen speelt de bekende inkorting van de voorbereidingstijd voor de Ring – op vraag van het middenveld – van 38 naar 8 maanden. Maar in Oost-Vlaanderen kan een en ander niet toegewezen worden aan een eenmalig project. In de bijlagen blijkt dat het vaak gaat om de snelwegen E17, N49 en E40, met andere woorden het werkingsgebied van district 421. Twee jaar geleden stond dat al in de kijker naar aanleiding van de problematische aanpak van de winterdiensten, de schadegevallen en de groendienst enzovoort. Het Rekenhof spreekt in het voorliggende rapport specifiek voor Oost-Vlaanderen over onzorgvuldige voorbereiding en opvolging. Er zijn dus belangrijke lacunes in de operationele werking. Ook in het rapport van twee jaar geleden werd al gepleit voor een andere en meer gestructureerde werkwijze met het oog op meer adequate, effectieve en efficiënte processen. Is die gelijkenis toevallig?

De heer *Christian Caestecker* repliceert dat het in beide rapporten gaat over verschillende mensen, want onderhoud is iets anders dan investeringswerken. Ook hij heeft weliswaar geconcludeerd dat sommige projecten die hij erfde, onzorgvuldig waren voorbereid. Men probeert daar nu iets aan te doen.

De heer *Joris Vandenbroucke* acht het onwaarschijnlijk dat er geen overlappingsen tussen beide gesignaleerde onvolkomenheden in het geheel van de werking in Oost-Vlaanderen zijn, al viseert hij niemand. Hij uit ook dat het Rekenhof verwijst naar opmerkingen uit 1997 over hetzelfde probleem waar weinig of niets mee werd gedaan. Ook de interne audit van 2004 signaleerde al dat niets te bespeuren viel van de implementatie van aanbevelingen uit 2002. Het lid hoopt dat er na de analytische fase eindelijk een daadkrachtige implementatie komt. Hij heeft op dat vlak vertrouwen in wat de heer Caestecker voorstelde.

De heer *Christian Caestecker* wijst erop dat de meeste dingen trouwens ondertussen al zijn geïmplementeerd. Hij bevestigt ook dat een en ander in 2007 wordt geëvalueerd.

De heer *Jan Peumans* is blij dat de commissie inging op zijn voorstel om het rapport van het Rekenhof te bespreken. Hij wijst erop dat dankzij het rapport uiteindelijk een aantal processen op gang werden gebracht. Hij wijst erop dat het Rekenhof zelfs in de periode 1986-1987 al vaststelde dat de overheid zelden of nooit een herziening van de eenheidsprijs bedingt als de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden het drievoudige overtreffen van de vermoedelijke. Samen met de rest van het rapport toont dit dat het beleid op dit vlak een aanfluiting is van hoe het zou moeten. Als hij op die manier de financiën van zijn gemeente zou beheren, was de gemeente al lang failliet. Het lid brengt de verspilling ook in verband met het gesignaleerde personeelstekort. Concreet vraagt hij hoe tegenwoordig de interne controle werkt in het nieuwe agentschap Infrastructuur, binnen het directoraat-generaal én bij de buitendiensten. Vroeger waren er tenminste nog inspecteurs-generaal.

Verder zou hij ook graag dezelfde oefening zien gebeuren voor 2005-2006. En zullen tegen eind 2007 alle verrekeningen en verwijlintresten verdwenen zijn? Hij verwijst naar nog andere audits die in dezelfde richting wijzen, zoals die over de brug van Vilvoorde, de buitendienst van Gentbrugge, de regiepost van de autosnelwegen in Limburg en het rapport over het Deurganckdok. Wie betaalde overigens de Antwerpse barbecue?

De heer Peumans wil ook weten welke minister de opdracht gaf tot een drastische inkorting van de voorbereidingsperiode en dus politiek verantwoordelijk is. Hij informeert voorts naar de algemene visie van minister Peeters en de heer Caestecker op de personeelontwikkeling, meer bepaald de vroegtijdige pensionering van een aantal ingenieurs en het verlies van expertise. Men lost dat volgens hem niet op met een kennisbank.

Hij vraagt verder welke sancties er zijn voor ambtenaren die pertinente fouten maken en hoeveel de prijzendatabank sinds de aanbesteding in 1997 heeft gekost. Waarom is zij nog altijd niet operationeel?

Fundamenteel vindt hij voorts dat dienstorders van de secretaris-generaal onvoldoende worden opgevolgd. Inzake studiebureaus valt hem altijd op dat ze projecten duurder maken. Hoe gaat men dat nu effectief aanpassen?

Het Rekenhof concludeerde merkwaardig genoeg dat er anno 2006 nog steeds geen geïnformatiseerd dossieropvolgsysteem is. Hoe wordt daarop ingespeeld?

Tot slot herhaalt hij zijn vraag naar de manier waarop de implementatie van de aanbevelingen in 2007 zal beoordeeld worden.

De heer *Christian Caestecker* erkent dat er inderdaad geen inspecteurs-generaal meer zijn en zij kunnen dus inderdaad niet meer afdalen naar de provincies. Wat er vandaag wel is, is een directieraad waarin alle afdelingshoofden om de 14 dagen samenkomen en waarvan de verslagen op de website staan. Wat de interne controle betreft, is een lijst van mogelijke risico's pas klaar. In 2007 zullen de nodige uitvoeringsmaatregelen worden getroffen. Het agentschap wordt daarbij geholpen door de interne audit.

Uit het overzicht van de verrekeningen en verwijlintresten voor 2005, dat de heer Caestecker heeft meegebracht, blijkt een dalende tendens ten opzichte van 2004. Hij wijst wel op de werken op de Antwerpse Ring en Leien. Wie de barbecue, die voor zijn tijd plaatsvond, betaalde, weet hij niet.

Alle actiepunten werden vertaald in één doelstelling. De resultaten daarvan zullen in de loop van het jaar geëvalueerd worden. De directieraad volgt dit op, wat men kan lezen in de verslagen.

De voorbereidingsperiode werd niet ingekort door een minister. De voorstudies werden afgeschaft op een ander niveau. Zij worden onder een andere vorm heringevoerd, zoals blijkt uit een nota die de heer Caestecker ter beschikking zal stellen van de leden van deze commissie.

Met het verlies van expertise mag men niet overdrijven. Er wordt gezorgd voor overdracht, al was dat niet altijd zo, zodat men nu met een bepaalde kloof zit tussen generaties. Daar wordt aan gewerkt met onder meer opleidingssessies en -dagen.

De kostprijs van de prijzendatabank zal later meegeëld worden (zie bijlage 5).

Over de opvolging van de dienstorders werd door het agentschap een nieuw dienstorder opgemaakt.

Vergeleken met tien tot vijftien jaar geleden zijn studies duurder geworden alleen al door de complexere procedures. Er moet eenvoudig met meer rekening gehouden worden.

Voor de opvolging van de verrekening wordt het instrument Vroem veralgemeend. De spreker bevestigt ook dat de prijzendatabank vanaf begin 2007 operationeel is.

Mevrouw *Annick De Ridder* wil weten of het Rekenhof ook wegenwerken heeft onderzocht die gedeeltelijk via PPS tot stand gekomen zijn. Zo ja, levert dat een verschil in de cijfers over verrekeningen op?

De heer *Christian Caestecker* antwoordt dat het Rekenhof zich beperkte tot de werken waarin alleen het Vlaamse Gewest bouwheer was. Mevrouw *Hilde Dewicke*, eerste auditeur bij het Rekenhof, bevestigt dat. Er waren in die periode ook geen PPS-werken.

De heer *Frans Peeters* stelt binnen het jaar een voortgangsrapportage voor.

De heer *Jan Peumans* verwijst naar de bladzijden 39-40 van het rapport. Hij wil weten of alle aanbevelingen van het Rekenhof zijn opgenomen in de doelstelling van de administratie en of zij nog verder wil gaan dan die aanbevelingen?

De heer *Christian Caestecker* is ervan overtuigd dat op alle aanbevelingen werd geanticipeerd. De voorzitter van een werkgroep, de heer Leon Roussard, kreeg de opdracht in 2007 daarmee verder te gaan en bepaalde pijnpunten naar voren te brengen. Hij wijst ook andermaal op de gebruikersgroep die werd opgericht.

De verslaggever,

De voorzitter,

Joris

Marc

VANDENBROUCKE

VAN DEN ABELEN

BIJLAGEN

Bijlage 1: Adviezen bij het opmaken van een voorontwerp

Om tot een degelijk ontwerp te komen, waaruit mogelijk ook lagere onkosten voortvloeien, is ook een goede voorbereiding noodzakelijk. Hierbij wordt gedacht aan:

- onderzoek van de toestand ter plaatse (toegangen en aangelanden);
- voorgeschiedenis van het te bestuderen wegvak (eventuele vroegere plangegevens);
- bestaand dwarsprofiel en wegopbouw en zo meer.

Bij het opstellen van een voorontwerp dienen heel wat instanties en instellingen te worden aangeschreven en om advies gevraagd.

Een bondig overzicht van mogelijke adviezen van betrokken diensten of instanties, rekening houdend met de nieuwe structuur van ons departement (BBB), is hierbij gevoegd.

Projecten, behandeld door de PAC en de PCV, zijn wel afgehandeld op conceptueel, maar daarom niet op technisch vlak. De PAC en de PCV leveren hun bijdrage, zij het dan volgens een bepaalde invalshoek. Na hun adviezen is er nog heel wat studiewerk nodig om tot een goed technisch ontwerp te komen, waarbij de technische details en specifieke ontwerpeisen dienen overgelaten te worden aan de projectleider.

De bijgevoegde ‘checklist’ kan door de projectingenieur gehanteerd en geraadpleegd worden. Het is uiteraard niet opportuun om telkens elke afdeling of instantie aan te schrijven. De raadplegingen en adviezen hangen vanzelfsprekend af van het stadium, de omvang en de belangrijkheid van het project.

De hiernavolgende gegevens zullen geheel worden geïmplementeerd in het “Kennisbeheer”

DIENTEN, AFDELINGEN OF INSTANTIES	MOGELIJKE ADVIEZEN
BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN Agentschap: Infrastructuur (IVA)	
Afdeling Wegenbouwkunde (centrale afdeling)	Advies steeds gewenst , zeker bij speciale toepassingen
Afdeling Planning en Coördinatie	Advies steeds in te winnen bij nieuwe projecten en tracéaanpassingen Versnippering van Vlaamse Gewestwegen, Natuurtechnische aanbevelingen en Structurele maatregelen
Afdeling Verkeerskunde (centrale afdeling)	Advies steeds gewenst (Ook naar het ontwerp toe)
Electriciteit en Mechanica Antwerpen Electriciteit en Mechanica Gent	Advies wenselijk bij bestaande en nieuwe uitrustingen
Technisch Ondersteunende Diensten (Departement)	
Metaalstructuren	Advies nodig ingeval van kunstwerken
Betonstructuren	Advies nodig ingeval van kunstwerken
Geotechniek	Advies wenselijk bij grondverzet, bij kunstwerken en bij onvoldoende voorkennis van de plaatselijke toestand
Agentschap: VVM De Lijn (EVA)	
www.delijn.be	Het is wenselijk , om na de besprekingen in de verschillende commissies en werkgroepen, het ontwerp over te maken
Agentschap: Waterwegen en Zeekanaal (EVA)	
	Advies enkel noodzakelijk bij kunstwerken en werken in de nabijheid ervan
Agentschap: De Scheepvaart (EVA)	
	Advies, enkel nodig bij bestaande of nieuwe kunstwerken of installaties
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU, NATUUR EN ENERGIE (Departement)	
www.watertoets.be	Het besluit (B.S. van 31 oktober 2006 - nr. 350 - pag 58326), treedt in werking op 1 november 2006 , geeft de lokale, provinciale en gewestelijke overheden, die een vergunning moeten afleveren, richtlijnen voor de toepassing van de watertoets.
www.mervlaanderen.be	Advies vereist in specifieke gevallen
Agentschap: Vlaamse Milieumaatschappij (IVA)	
www.vmm.be	Advies absoluut nodig , en reeds na te checken, bij de start van een project
Agentschap voor Bos en Groen (IVA)	
	Enkel advies nodig in de nabijheid van bosgebieden

Agentschap: De Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM, IVA)	
www.ovam.be Regelgeving grondverzet, Afvalstoffenbeleid, Bodemsaneringsdeskundige, Oriënterend bodemonderzoek	Voorafgaand advies noodzakelijk
BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING, WOONBELEID EN ONROEREND ERFGOED	
Afdeling: Ruimtelijke Ordening-Vlaanderen (IVA)	
www.ruimtelijkeordening.be	
Afdeling: Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (IVA)	
www.onroerenderfgoed.be o.a. databank van het bouwkundig erfgoed	Advies steeds vooraf te vragen
De bouwmeester www.vlaams-bouwmeester.be	Adviezen volgens de omzendbrief RO/2002/02
ANDERE INSTELLINGEN EN INSTANTIES	
Maatschappijen der nutsleidingen	- o Liefst aanschrijven in het stadium voorontwerp - o Inventarisatie opvragen bij de gemeente
AQUAFIN (www.aquafin.be) RIOLIM, RIOBRA, ...	Advies noodzakelijk bij nieuwe projecten
Provinciale diensten www.naam.provincie.be	Enkel advies bij kruisende waterlopen, 'waterbelasting' en kruisende provinciewegen
De betrokken gemeenten	Advies meestal gewenst en nadien overmaken van (voor)ontwerp
Infrabel (spoorwegen)	Enkel advies in de nabijheid van spoorweginstallaties (Overeenkomst 1999)
Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen (V.V.P.W. – vzw) www.vvpw.be	Enkel advies nodig in de betrokken regio

BEROEPSFEDERATIES, GESPECIALISEERDE DIENSTEN EN INSTELLINGEN	
Bij speciale toepassingen en bijzondere problemen	
Benelux Bitume www.beneluxbitume.org	
Opzoekingscentrum van de Wegenbouw (O.C.W.) www.brcc.be	
Verbond van de Cementnijverheid (VCN-CRIC) www.cric-occn@cric.be	

Bijlage 2: Dienstorder

Dienstorder MOW/AI/2006/15

Type 4

Datum 5 december 2006

Betreft: Overheidsopdrachten. Verrekeningen

Trefwoorden: Verrekeningen, Wijzigingsbevel, Kennisbeheer,

Inleiding:

Het Rekenhof heeft een audit uitgevoerd naar de verrekeningen die zijn vastgelegd in 2003 en 2004 op de begroting van het Vlaamse Infrastructuurfonds (VIF), en waarbij Infra (voorheen AWW) als bouwheer is opgetreden.

Belangrijkste vaststelling is dat de kostprijs van de werken met gemiddeld 8,5% wordt verhoogd door de verrekeningen.

Er zijn door het Rekenhof een aantal bevindingen, opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd die enerzijds moeten resulteren in het voorkomen van verrekeningen en anderzijds in het beperken van de omvang van de verrekeningen.

Huidig dienstorder beschrijft maatregelen die moeten leiden tot het voorkomen van verrekeningen en het beheersen van de doorlooptijden van de verrekeningen zodat de verwijlintresten tot een minimum worden beperkt.

Maatregelen om verrekeningen te voorkomen:

- Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de kwaliteit van de bestekteksten. Dit kan door het gebruik van de standaardteksten van de afdeling Overheidsopdrachten, uit het SB 250/2, van het standaardbestek Infra, of uit de uniforme bestekken zoals het groenbestek, veiligheidscoördinatie, bodemonderzoek. Uiteraard dienen deze teksten telkens te worden aangevuld rekening houdend met de specifieke aard van de opdracht.
- Het bepalen van de juiste hoeveelheden voor de opmaak van de meetstaat en bij de raming van meerwerken gebeurt zo exact mogelijk zodat de aannemer een correcte prijs kan aanbieden
- Voor elk nieuw project dient een checklist te worden gehanteerd. Een zorgvuldige voorbereiding van de aanneming kan niet alleen leiden tot een degelijker ontwerp, maar tevens tot een lagere kostprijs. De resultaten van de werkgroep “verbeteren van de kwaliteit van de voorontwerpen” zijn opgenomen in een checklist die binnenkort zal gepubliceerd worden in een “goed om weten”.

Maatregelen om verrekeningen te beheersen:

1. De naleving van de bestaande regels en procedures is een eerste vereiste.
Op de site **Kennisbeheer** (<http://intra.lin.vlaanderen.be/awv/kennisbeheer/>) van het Agentschap

Infrastructuur biedt de kenniscluster “verrekeningen” de bundeling van de bestaande reglementering (via hyperlinks), de verschillende processtappen (rubriek 2.4.4. Administratieve opvolging van de werken) en de standaarddocumenten die vanaf heden door alle afdelingen moeten worden gebruikt.

2. Bij toepassing van art.15 § 1 (KB 26/9/1996) kan de aannemer de uitgevoerde (meer)werken, waarvoor nog prijzen moeten worden overeengekomen, al opnemen in een vorderingsstaat.

Het ontstaan van de vordering moet worden vastgesteld door middel van een wijzigingsbevel aan de aannemer (cfr. art. 42, §1 van de AAV), desgevallend met terugwerkende kracht en / of verwijzend naar het dagboek der werken. De opdrachtnemer is verplicht om de bevelen op te volgen

In het wijzigingsbevel wordt gevraagd, om voor de opgedragen, noodzakelijke of onvoorziene wijzigingen nieuwe prijzen te verantwoorden binnen de tijdslimiet van 15 kalenderdagen voor de vastgestelde hoeveelheden.

Het niet (tijdig) naleven van dit verzoek zal automatisch leiden tot het opstellen van een PV van vaststelling waarna de aannemer binnen een laatste termijn van 15 kalenderdagen zijn verweermiddelen moet indienen.

Vanaf heden moet in het bijzondere bestek, onder artikel 42 § 2 worden opgenomen:

“De aannemer moet binnen de 15 kalenderdagen schriftelijk antwoorden op de vraag om prijsverantwoording. Indien deze termijn wordt overschreden wordt een PV van vaststelling opgemaakt. Bij het uitblijven van enige reactie van de aannemer wordt de verrekening ambtshalve opgesteld met, zonodig, ambtshalve vastgestelde prijzen.”

3. De verantwoordelijkheid voor de opvolging van en het toezicht op de doorlooptijden tijdens een verrekeningprocedure, wordt gedeeld door enerzijds de werfleiding die tijdig moet reageren om de nodige acties te nemen op de werf, en anderzijds de administratieve dossierbeheerder in het verdere verloop van het proces.
In afwachting van een overkoepelende opvolgingstool op het niveau van het Agentschap, wordt in elke afdeling het opvolgingssysteem “VROEM”, een lokale databank, verplicht gebruikt.
4. Vanuit het oogpunt van goed financieel beheer moet het terugdringen van verwijlintresten een eerste prioriteit zijn. Het onbetwistbare deel van een vordering moet daarom onverwijld worden betaald.
De opmaak van de verrekening mag niet worden uitgesteld, zelfs als het voorstel geheel of gedeeltelijk het voorwerp van een geschil uitmaakt.
De eenheidsprijzen die hetzij volledig hetzij gedeeltelijk worden aanvaard, vormen het onbetwiste gedeelte van de vordering. Op basis hiervan dient zonodig het ontwerp van verrekening te worden aangepast zodat hiervoor de vastlegging en betaling definitief kan geregeld worden. (cfr dienstorder LIN/AWV 2001/2)
5. Via de catalogoog RIO (Rapportering Investerings en Onderhoud) zijn er rapporten beschikbaar met eenheidsprijzen voor standaardposten uit het SB 250, gebaseerd op aanbestedingen die met de applicatie Delta 2001 worden opgevolgd. De gebruiker kan zijn selectie verfijnen door de vork te bepalen waarbinnen de geraamde hoeveelheden zich bevinden. De informatie uit deze rapporten is zeer bruikbaar bij het bepalen van de ramingprijzen bij opmaak van een bestek, of dient als basis voor het vaststellen van ambtshalve prijzen.
6. Bij toepassing van art.42§2 kunnen nieuwe eenheidsprijzen worden onderhandeld bij driefvoudige overschrijding van de oorspronkelijke (vermoedelijke) hoeveelheden. De

werfleiding bewaakt de uitvoering van de posten met VH uit de opmeting in functie van een mogelijke 3-voudige overschrijding.

Via maandelijkse rapportering wordt de projectingenieur ingelicht over de posten die al met een tweevoud zijn overschreden (alarmbel) en waarvan de uiteindelijke hoeveelheid met het drievoud of méér dreigt te worden overschreden.

Bij overschrijding met het drievoud wordt als vuistregel aangenomen dat:

- als de eenheidsprijs voor bedoelde post van de aannemer belast met de uitvoering lager is dan de gemiddelde eenheidsprijs voor die post van alle inschrijvers;
Of
 - als de eenheidsprijs voor bedoelde post van de aannemer belast met de uitvoering hoger is dan de gemiddelde eenheidsprijs voor die post van alle inschrijvers, maar het totale financiële belang van de post in kwestie minder bedraagt dan 1 % van het totale inschrijvingsbedrag;
- in deze gevallen de projectingenieur kan oordelen dat de mogelijkheid om prijssherziening te vragen niet aan de orde is.

Het niet onderhandelen van een nieuwe eenheidsprijs moet door de projectingenieur steeds worden gemotiveerd.

Alle betrokken actoren moeten er steeds over waken dat de economie van de aanbesteding blijft gerespecteerd.

Ik verzoek aan alle betrokken personeelsleden in dit proces om de maatregelen, die worden opgelegd met dit dienstorder, vanaf heden strikt toe te passen.

Ir. Chris Caestecker.
Administrateur-generaal

Bijlage 3: Ontwerp doelstelling

1. Situering

Het Rekenhof heeft in 2005 een audit uitgevoerd naar de verrekeningen die zijn vastgelegd in 2003 en 2004 op de begroting van het Vlaamse Infrastructuurfonds (VIF).

Afsluitend zijn er een aantal bevindingen, opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd.

Naar aanleiding van deze bevindingen werd door de administrateur-generaal van Infra in het kader van de doelstellingen 2006 een werkgroep opgericht met als opdracht de conclusies van het rapport van het Rekenhof om te zetten in actiepunten.

Deze actiepunten moeten tot concrete maatregelen leiden met als uiteindelijk resultaat het beperken van de verrekeningen en het beperken van de doorlooptijden van de verrekeningen zodat de verwijlintresten tot een minimum worden herleid.

2. Te ondernemen acties met omschrijving van de te behalen resultaten - stappenplan

	Omschrijving	Streefdatum	Opmerking
1	De organisatie van een opleiding “opmeten van hoeveelheden” voor het werfpersonnel. Het bepalen van de hoeveelheden voor de opmaak van de meestaat en bij de raming van meerwerken gebeurt zo exact mogelijk zodat de aannemer een correcte prijs kan aanbieden	1 ^e kwartaal 2007	Opleidingspakket 2006-2007 voor toezichters
2	Introductie van het “wijzigingsbevel” zijnde de geschreven opdracht aan de aannemer voor de uitvoering van onvoorziene meerwerken. Dit schriftelijke bevel dient zo vlug mogelijk te worden bezorgd aan de aannemer, samen met een realistische opmeting. Hierdoor wordt ook de “startdatum” van de verrekening vastgelegd, en wordt het prijsvoorstel van de aannemer gevraagd om binnen de 15 kalenderdagen in te dienen	Voor onmiddellijke toepassing	Dienstorder Infra ... dd.
3	Indien de aannemer talmt of weigert zijn prijsverantwoording voor de eenheidsprijzen van de OP's in te dienen, wordt een PV van vaststelling opgemaakt. Een PV geeft het Bestuur de mogelijkheid tot sanctioneren bij het moedwillig talmen bij het indienen van de prijsverantwoording (bvb bij de berekening van de verwijlintresten)	Voor onmiddellijke toepassing	Dienstorder Infra ... dd.
4	Introductie van een “controlestaat” die bij de periodieke werfstaat moet worden gevoegd. De werfleiding bewaakt de uitvoering van de posten met VH uit de opmeting in functie van een mogelijke 3-voudige overschrijding. De rapportering gebeurt maandelijks via de controlestaat.	Voor onmiddellijke toepassing	Dienstorder Infra ... dd.
5	In de overeenkomsten met studiebureaus worden bepalingen opgenomen die voor een vlugge indiening van verrekeningvoorstellen + bijhorende verantwoording door het studiebureau moet zorgen	Voor onmiddellijke toepassing	Bestekteksten werkgroep doelstelling 13 – D. Lambotte

6	Bij het verrekeningdossier voor ATO wordt een gemotiveerd advies gevoegd betreffende de elementen die tot het ingediende voorstel hebben geleid. Zoals overeengekomen prijzen, de gekozen uitvoeringsmethode, specifieke, speciale of uitzonderlijke situaties of werfproblemen	Voor onmiddellijke toepassing	
7	In het kader van PLOEG aanpassen van de functiebeschrijving van de betrokken actoren en zonodig opstellen van (een) aangepaste doelstelling(en) Voor het werfpersonnel (werfleider / toezichter) wordt speciaal de aandacht gevestigd op hun verantwoordelijkheid m.b.t. het tijdig reageren en het nemen van acties op de werf	Evaluatie 2006 en Planning 2007	Gebruik van het competentiewoordenboek van de Vlaamse Overheid
8	Organiseren van een infosessie rond het gebruik van de databank “kennisbeheer” (http://intra.lin.vlaanderen.be/awv/kennisbeheer/) Deze databank levert voor alle actoren de meest recente informatie m.b.t. wetteksten en regelgeving. Ook standaarddocumenten worden via “kennisbeheer” ter beschikking gesteld	1 ^e kwartaal 2007	Dienstorder Infra ... dd. Kennismanager Arnold Parmentier
9	De kwaliteit van de bestekken moet worden verhoogd. Een goede voorbereiding kan niet alleen leiden tot een degelijker ontwerp, maar tevens tot lagere kosten. Er zijn standaard- en uniforme bestekteksten opgesteld door werkgroepen van Infra, alsook door de afdeling overheidsopdrachten. De resultaten van de werkgroep “verbeteren van de kwaliteit van de voorontwerpen” zijn opgenomen in een checklist en (zijn/worden) gepubliceerd in een “goed om weten”	Voor onmiddellijke toepassing	Goed om weten dd. URL vermelden van de verschillende locaties

3. Meetfactoren - eind 2007

- aantal terechtwijzende berichten
- aantal verrekeningen
- % van de verrekeningen t.o.v. het inschrijvingsbedrag
- aantal PV's
- betaalde verwijlintresten
- evolutie van de verwijlintresten in de afdeling

4. Persoonlijke doelstellingen

Persoonlijke doelstellingen voor zowel het afdelingshoofd, projectleider, werfleider en toezichter kunnen worden opgesteld op basis van voormelde teksten.

Bijlage 4: Kennisbeheer

De structuur van de databank “kennisbeheer” is de basis voor het uittekenen en het uitschrijven van de processen.

Alle gemaakte afspraken en werkwijzen worden geregistreerd in “kennisbeheer” zodat de verworven kennis onmiddellijk voor iedereen ontsloten wordt.

De werkgroep van de doelstelling 16 (audit Rekenhof) engageerde zich om, in het kader van hun opdracht en voor zover mogelijk, de ontbrekende informatie m.b.t. het deelproces verrekeningen / contractwijzigingen (2.4.4.4 van het proces 2: aanleg en vernieuwen van een gewestweg) aan te leveren.

Het uitgetekende proces werd getoetst aan de actuele stand van zaken, en zal, per processtap, worden gelinkt aan de actuele wetgeving, richtlijnen, omzendbrieven en dienstorders.

Per processtap zijn eveneens uniforme standaarddocumenten opgesteld die onder de vorm van sjablonen kunnen worden opgevraagd.

Het aangepaste voorstel van processtappen met invulling van ontbrekende gegevens.

2.4.4 Administratieve opvolging van de werken

- Algemene informatie: mogelijke administratieve handelingen en acties bij de opvolging van werken
- Beschrijving: handelingen + regelgeving + typedocumenten.

2.4.4.4 Onvoorziene werken en / of meerwerken in het kader van een aanneming

- Algemene informatie: mogelijke administratieve handelingen en acties bij de opvolging van onvoorziene werken en / of meerwerken
- Beschrijving: handelingen + regelgeving + typedocumenten.

2.4.4.4.1 Opdracht tot meerwerken en vaststellen van de eenheidsprijzen

- Algemene informatie: geven van de opdracht voor onvoorziene werken en / of meerwerken
- Beschrijving: handelingen + regelgeving + typedocumenten
- Relaties:
 - o Wijzigingsbevel overmaken aan aannemer (worddoc)
 - o PV van vaststelling als indienen van EP > 15 kalenderdagen (worddoc)
 - o Art. 42 § 2 van het Type bestek A.I.(voorheen AWW) (hyperlink)

2.4.4.4.2 Invoeren van de gegevens van de verrekening in Delta 2001

- Algemene informatie: redactie van de verrekening via Delta 2001
- Beschrijving: invoeren van de gegevens m.b.t. de verrekening in Delta
- Relaties:
 - o Specifieke handleiding m.b.t. de contractwijzigingen (worddoc)
 - o Typevoorbeeld verantwoordingsnota (motivering) betreffende de verrekening (worddoc)

2.4.4.4.3 Vaststellen delegatie- en controlebevoegdheid voor goedkeuring van de verrekening

- Algemene informatie: het vaststellen aan wie de bevoegdheid voor het goedkeuren van de verrekening toekomt, bepaalt mede het traject dat de verrekening dient af te leggen.
- Beschrijving: mogelijke goedkeurders: Afdelingshoofd, Administrateur-generaal /, Minister, Vlaamse Regering.
- Relaties:
 - o Delegatiebesluit minister => administrateur-generaal (hyperlink)
 - o Delegatiebesluit administrateur-generaal => Afdelingshoofd (hyperlink)
 - o Dienstorder LIN 2002/3 van 20/2/2002 (hyperlink)
 - o Excelfile “overzicht verrekeningen” (hyperlink)

2.4.4.4.4 Adviesaanvraag betreffende eenheidsprijzen bij ATO (afdeling Technische Ondersteuning)

- Algemene informatie: ATO onderzoekt en controleert de ingediende prijzen;
- Beschrijving: verrekeningsvoorstellen en eindverrekeningen moeten in bepaalde gevallen voor prijsonderzoek naar ATO (zie excelfile “verover” punt 2.4.4.4.3)
- Relaties:
 - o Samenstelling dossier (aanstiplijst) (hyperlink)
 - o Dienstorder OW 2000/3 van 17/5/2000 (hyperlink)
 - o Typebrief 1 voor het versturen van het dossier => ATO (worddoc)
 - o Typebrief 2 voor het versturen van het dossier => ATO (worddoc)

2.4.4.4.5 Ondertekenen van de verrekening door de Projectingenieur

- Algemene informatie: Ondertekenen van de verrekening door de Projectingenieur
- Beschrijving: overmaken ontwerp verrekening aan leidend ambtenaar + verantwoordingsnota
- Relaties:
 - o Typevoorbeeld verantwoordingsnota (motivering) betreffende de verrekening (worddoc)

2.4.4.4.6 Akkoord aannemer vragen

- Algemene informatie: Aan de aannemer vragen de voorgestelde verrekening voor akkoord te ondertekenen
- Beschrijving: idem
- Relaties:
 - o Typebrief met standaardclausule “.... voor aanvaarding onder voorbehoud” (worddoc)
 - o Dienstorder 2001/02 (hyperlink)
 - o Dienstorder 2003/11 (hyperlink)

2.4.4.4.7 Goedkeuren van de verrekening

- Algemene informatie: Goedkeuring van de verrekening door de bevoegde overheid
- Beschrijving: naargelang door Afdelingshoofd, Administrateur-generaal, Minister, Vlaamse Regering.
- Relaties:
 - o Delegatiebesluit minister => administrateur-generaal (hyperlink)
 - o Delegatiebesluit administrateur-generaal => Afdelingshoofd (hyperlink)
 - o Excelfile “overzicht verrekeningen” (hyperlink)

2.4.4.4.8 Samenstellen van het verrekeningdossier voor goedkeuring en / of vastlegging

- Algemene informatie: Samenstellen van het verrekeningdossier voor goedkeuring en / of vastlegging
- Beschrijving: samenstelling dossier volgens aanstiplijst
- Relaties:
 - o Samenstelling dossier volgens aanstiplijst (hyperlink)
 - o Begeleidende brief i.f.v. of kennisgeving goedkeuring of verzoek tot goedkeuring door de administrateur-generaal, minister, Vlaamse Regering (worddoc)
 - o Terugzendingbrief aan de afdeling ter ondertekening door de administrateur-generaal (worddoc)

2.4.4.4.9 Vastlegging van het verrekeningdossier

- Algemene informatie: de vastlegging wordt genomen binnen de stafdienst. Ook verrekeningen in min worden aan de stafdienst overgemaakt.
- Beschrijving: het proces situeert zich deels binnen de stafdienst, deels binnen de afdeling.
- Relaties:
 - o Terugzendingbrief aan de afdeling ter ondertekening door de administrateur-generaal (worddoc)
 - o vastleggingdossier bij te voegen
 - o Afschrift goedgekeurde verrekening overmaken aan de aannemer (worddoc)

2.4.4.4.10 Betaling van de onvoorziene werken en / of meerwerken

- Algemene informatie: effectieve betaling van de onvoorziene werken en / of meerwerken
- Beschrijving: via het boekhoudprogramma Delta 2001
- Relaties:
 - o Specifieke handleiding m.b.t. de betalingen (worddoc)

Historiek PRIJZENDATABANK
overzichtstabel m.b.t. gemaakte kosten en beschrijving

Bijlage 5: Kostprijs databank

wa	omschrijving	BEF	EUR	opzet van databank met alle standaardprijzen en per prijs een aantal relevante statistische gegevens; uitwerking van uitgebreide rapportering. functionele aanpassingen (bepaling hoeveelheidklassen, aanroepen archiveringsfunctie vanuit delta, selectiemogelijkheden. standaardposten)
	uitvoering bestek 97/180-PRIJZENDATABANK	4.000.000	100.000,00	1997
975	adaptief onderhoud toepassing prijzendatabank	196.323	4.908,08	1999
4573	opleiding met demo voor nieuwe versie		6.428,55	2000
5039	consultancy voorafgaand aan overname door sbs		3.239,47	2000
6832	consultancy voorafgaand aan eerste raming en eerste raming voor introductie in delta		5.399,12	2000

Situering en probleemstelling:

De structuur van DELTA werd gewijzigd (de versie met de oude structuur van DELTA noemt DELTA/X, de versie met de nieuwe structuur van DELTA noemt DELTA/2001) De structuur van PRIJZENDATABANK is dezelfde als deze van DELTA/X.

In de huidige toepassing bevinden de statische gegevens zich in een Acces-databank. Dit is niet optimaal.

Voorwerp van de werkaanvraag:

De werkaanvraag omvat het afwegen van mogelijkheden voor de toepassing om:

- gegevens te ontvangen van DELTA/2001;
- consolidering van de reeds ontvangen gegevens, afkomstig van DELTA/X;
- doorsturen van statistische gegevens naar DELTA, volgens behoeften van DELTA-gebruikers;
- beheer en doorgeven aan DELTA van gegevens m.b.t. materialen en salarissen;
- minimalisatie onderhoud. (kleine wijzigingen aan DELTA mogen geen aanleiding geven tot wijziging van toepassing)

Historiek PRIJZENDATABANK
overzichtstabel m.b.t. gemaakte kosten en beschrijving

9202	additief onderhoud aanpassingen prijzendatabank	233.775,72	2001	<u>Situering en probleemstelling:</u> De structuur van DELTA werd gewijzigd. (de versie met de oude structuur van DELTA noemt DELTA/X, de versie met de nieuwe structuur van DELTA noemt DELTA/2001.) De structuur van PRIJZENDATABANK is dezelfde als deze van DELTA/X. In de huidige toepassing bevinden de statische gegevens zich in een Access-databank. Dit is niet optimaal. <u>het voorwerp van de werkaanvraag is:</u> - de aanpassingen, nodig om de hierboven vermelde problemen op te lossen; - een aantal uitbreidingen van de statistische functies; - een aantal uitbreidingen van de rapporteringfuncties; - aanpassingen n.a.v. de invoering van de EURO; - installatiekost m.b.t. de installatie van het vernieuwde databankschema op server.
18321	consultancy voor post-factum opmaak van procesmodellen en informatiemodellen met CM op basis FA en TA resulterend uit wa9202	24.443,44	2002	consultancy voor post-factum opmaak van procesmodellen en informatiemodellen met de modelleringstool Corporate Modeller op basis van de functionele analyse en de technische analyse resulterend uit wa9202.
502145	consultancy voor post-factum opmaak van procesmodellen en informatiemodellen met CM op basis FA en TA resulterend uit wa9202	13.606,36	2002	consultancy voor post-factum opmaak van procesmodellen en informatiemodellen met de modelleringstool Corporate Modeller op basis van de functionele analyse en de technische analyse resulterend uit wa9202.
totaal	uitvoering vanaf 1999 (begin outsourcing)	291.800,74		
totaal	uitvoering vanaf 1996	391.800,74		